

Die Erediens as Handeling, Aksie, Beweging

1. 'n Opeenvolging van handeling, aksie en beweging

Na sy wese is die erediens nie 'n statiese gebeure nie, maar van begin tot einde is dit 'n opeenvolging van handeling op handeling, van woord en weerwoord, van item op item, van beweging. Dit is 'n dinamiese gebeure — so is reeds vroeër gesê, maar hierdie dinamiek kom tot uitdrukking in handeling en aksie. Dit beteken dat die erediens nooit mag verval in 'n onbeweeglike sleur nie. Dit is die God en die gemeente wat handel. Die erediens self is aksie. Goed stel P.W. Hoon dit soos volg:

"Because its very ground is God's being-in-action, worship cannot be defined nor take place in any other mode than action. Action is not something we seek after or something we add on to worship; rather worship itself is action. Action is the only form in which worship can exist because action is the primary mode in which the Word makes itself known. To be sure, the derivative doctrines of the Holy Spirit and the Church also define worship as action."

2. Goddelike en menslike handeling

As dit by handeling in die erediens kom, is daar die handeling van God aan die een kant en die handeling van die gemeente en die ampsdraers aan die ander kant. Hierdie handeling is nie gelykwaardig nie. Wat God gedoen het en nog doen is beslissend vir die handeling van die mens. Ook is die handeling van die Here die primêre van waaruit die menslike handeling voortvloei en waarop dit steeds gebou moet word. Dit bring 'n geweldige kwalifikasie aan by die handeling. Dus is dit nie slegs handeling van die mens sonder meer nie, maar dit alles vind sy sin en betekenis waar dit gebou word op, en sy inhoud verkry uit, die handeling van God.

In die handeling van God sentreer alles om die grondliggende verlossing deur Jesus Christus. Wat Hy eenmaal en plaasvervangend gedoen het, is van beslissende betekenis vir die handeling, aksie en beweging in die erediens. Tereg skryf P.W. Hoon:

"...the fundamental truth is at stake here: only as the precedence of divine action Christologically defined is affirmed, can worship as action be authentically rethought for our day. Otherwise our current stress on the people's active participation in worship can lead to the error that what we do is of first importance ... Christian worship partakes of an action that once occurred uniquely in Jesus of Nazareth, that is occurring now, and that shall continue until the Parousia."

3. Aksie deur te luister na Gods Woord

Daar heers die opvatting dat handeling en aksie slegs beteken wat die mens doen en presteer, en nou word met verontwaardiging op die erediens neergesien waar die verkondiging van God se Woord die gemeente roep om te luister. Dit word as passiwiteit en miskenning van die aksie gesien. Tog is dit 'n grootliks foutiewe siening. Om te luister, om met alles na die verkondiging van die Woord van God te luister, is inderdaad die ene aksie. Verder, dit is seker die moeilikste handeling om te luister, om eg te luister na wat God sê. Wat Hy sê in sy Woord beteken die groot daad wat Hy gedoen het en nog doen, en dit doen in en aan ons. Deur te luister stel ons onself onder die handeling van God aan ons en kan ons eers verstaan wat ons handeling behels en hoe dit gestalte moet kry. Pragtig het K. Barth die handeling deur te luister na Gods Woord soos volg gestel:

"Om te handel beteken in die kerk om te luister, naamlik om na die Woord van God en deur die Woord van God die openbaring en die geloof te hoor. Daar is in die hele wêreld geen intensiewer, inspannender en bewegende handeling as dit wat daarin bestaan om na die Woord van God te luister nie: om hierdie woord, soos dit behoort, altyd weer opnuut, altyd getrouer, altyd kragtiger te hoor. In hierdie handeling bestaan die inhoud van die kerklike erediens. Die kerk preek, die kerk dank omdat hy die Woord van God hoor en omdat hy dit altyd weer moet hoor. Hy kom byeen as die byeenkoms van hulle wat gehoor het en weer moet hoor. Hulle dien God deur na Hom te luister. Sy lede dien mekaar deur gesamentlik na God se Woord te luister. Hulle word opgebou, hulle leef, groei en werk, hulle verheerlik die Naam van God in hulle midde en in die wêreld deurdat hulle luister. Hulle is in die mate ware kerk waarin hulle luisterende kerk is."

(Gotteskenntnis und Gottesdienst nach reformatorischer Lehre, 1938, 198).

Om te luister na die preek, beteken om dit nie slegs te ondergaan nie, maar om dit te verwerk (J.L. Koole). (A.w., 43).

4. Handeling volgens bepaalde reëls

Die kenmerkende by die handeling en aksie in die erediens is dat dit 'n spel, 'n aksie is, maar dan volgens bepaalde reëls of bepaalde afsprake wat die gelowiges met mekaar het. Hierdie reëls en hierdie afsprake mag nooit teen die Skrif ingaan nie, maar moet duidelik die bedoeling daarmee uitspreek, want dit moet in en deur die erediens geskied.

"Liturgie is 'n spel... 'n Spel word nie elke keer nuut uitgevind nie, maar dit is oop vir nuwe indrukke en neem skeppende aspekte op. Net so is reg verstaan en voltrokke liturgie altyd bepaal deur tegelyk blywende en nuwe dinge..."

(Evangelische Erwachsenen Katechismus)

Waar A. Kuyper die erediens veral sien as 'n vergadering, daar sien hy die verloop daarvan en die leiding daarvan nie uit willekeur nie, "maar dat hij, **met de geheele vergadering**, onderworpen is aan die **algemeene regelen**, waaronder de vergadering leeft, en haar leven tot uiting wil doen komen".

AC Barnard

© 2015

www.christelikemedia.org